

CSIKSZEREDA

KÖZGAZDASÁGI, TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Megjelenik minden vasárnap.
Előfizelési ára: Egész évre 9 kor. Félévre 4 kor.
Nagyvelőre 2 kor.

Felolvas szerkesztő:
Dr. Nagy Réni,
úgyvéd.

Nyitólérei czikkai soronként 30 fillért küszöbölnek.
Egyes lap ára 20 fillér.
Hirdetési díjak a logocadában számítotnak.

XIII. Leó pápa meghalt.

A sok aggodást őszinte részvét váltja fel: a leg gondosabb ápolás so menthető már meg XIII. Leó pápa életét, a halál végre mégis csak győzedelmeskedett a bánulatra méltó energijáju aggon; a szent atya csendesen elszenderült, géniusza megfordította élete fáklyáját. Egy igazán nemes, felekölti lelkű férfival, kire igaz szeretettel, benső rokonszeggel és mély tisztelettel tekintett az egész katolikus világ, kovesebb ebben a nyomortudásos, realiztikus világban.

Mint ha lélek mélyéből fakadó vallásosságban, a meggyőződésből idealizmusban esorba esnék XIII. Leó pápa megdicsőülésevel, a ki, ha nem lett volna hivatásszerű pap, pótának is beillet volna. A lelke mindig fennen szárnyaló, a földi salak be nem moskithatta, mert nem férközhetett hozzá.

Hosszu élete a nemes cselekedetek épp oly hosszú láncolatát tárja elénk. Minden tette a tiszta jellem, a szüziesen megör-

zött erkölcsösség diadalát hirdeti. Érdekes ennek a nagy férfinak az életleírása, mert lényeges bizonyítéka annak, hogy az Istenbe vetett rendületlen bizalom az egyadüllő biztos támasz a földi létben; de érdekes a pályafutása azért is, mert láthatjuk belőle, hogy XIII. Leó sohasem tévesztette el szemelől az igazságot, hogy meg kell becsülnünk Isten adományát: az életet, melyet azért nyertünk, hogy jót, nemeset és magasztosat cselekedjünk, a ki így fogja fel hivatását, nem élt az hiába; a kinek élete után nyom marad az emberiség akár erkölcsi, akár pedig művelődési fejlődésében, érdemes az nemesak a kortársak, de a késő ivadékok tiszteletére bámulatára is.

Oly férfiak, a minő XIII. Leó pápa volt, példát, iránnyt adnak az embereknek. Ne ámitsuk magunkat a pillanat, a jelen anyagis élvezetével, de emeljük lelkiünket a magasba, hol tiszta a léghör, igaz a szeretet, háborítatlan a boldogság; ne lésszkeljünk a materializmus sorában, hanem imádjuk, szolgál-

juk a Mindenhatót, szeressük az embereket.

Ezek a tanulságok tódulnak a lelkünkbe. Ha a jobb létre tért pápa cselekedeteit, működését tekintjük. Nincsen sonki, valláskülönbőség nélkül, ki meg ne hajolnék a jó, a nemes erkölcsöt javító hatás alól. Bármily szigorúan ítéljük is el az emberiség hanyatló erkölcsiségét, mégis bizonyos, hogy a legrosszabb ember legbensőjében szunyadozik a jó iránt való érzék és hajlam és csak felébredzen, csak nevelni kell tudni azt, hogy jó ember váljék belőle. XIII. Leó pápa lelki pásztorkodásának célja az volt, hogy felkeltse az embereket az erények becsülését, sorkentse őket azoknak elsajátítására és olrottentse őket a szivetleket megmetélelyező, megtörtöző büntől. Ha csak azt az egy tényt emeljük ki élete történetéből, hogy például a míg Perugiában dologátus teljesítette lelkési hivatását, e városban börtönök és fogházak üresok voltak, úgy eléggé jellemeztük azt a nagy athikai munkát, melyet élete során végzett.

„CSIKSZEREDA” TÁRCZAJA.

KÉT KIVÁNSÁG.

Ira: Gutiny Alfréd.

Ámában az ifju sokszor
Rátalált a boldogságra,
De, ha jött a felébredés
Ellenté mindny, mint a pára,
Mint a pára.

Álom után ébredés jön...
És ez így tart, de mióta!
Báresak egyszer megállásuk:
Báresak mindég újfolt volna!
S álom volna!...

...Igy sohajt az ifju... Egyszer
Nem is hitte, nem is várta
Füges napjal, szerelmemet
Rát-kint egy kis leányka,
Szép leányka.

..Oh az álom nem hoz semmit,
Nincs valóság semmi benne.
Báresak az a lány szerelme
Ne esatlka álom lenne!
Bár ne lenne!

Tündér estély Dóriéknál.

Elviselhetlen a hőség Budapeston, a szürke tudások szerint k-bülfőfőben levő nap ádazabbon omla sugarait mint valaha, a péppé olvadt aszfalt degenyeges, kárbolos illatával, az örökké zakatoló gyarak kemény tustjakkal menekülrí kényserítik a levegő biányban szenvedő ember írsainkat. Boldog az ki a figetekre vonulhat ki, a villany — százdunk és korunk a modern gillotinja — slyj bírja az óriási forgalmat lebonyolítani, pedig e tikkasztó hőségben nem marad más ember ha Pesten mint az ugynevezett hivatalos világ az ő röghöz köbtét szerencsétlen beakereivel, a katonai javaslatok mellett és ellen közkötő itka kiterítáru kerucz és labancz honatyák, néhány ezer szegény családd. kiktől a sors a jöhlét eszákbezt megtagadta s végül a föld szerencsétlen paravitái, a menhely és hajlék nélküli kötes ezistenziak, kiknek a figetek padjai és faosrai nyujtanak ostendén árnyat és pihenést.

Videkre vágyik mindenki, hol derültebb az ég, hűsebb a levegő, zöldebb a virány és berek s romlatlanabbak az emberek.

Egy új élet nyílik a fővárosi ember előtt, a mikor e tikkasztó hőségben Szolnok, Püspökhlány és Nagyváródt olhagya,

Brátka, Bucsa, Causca felé közeledik, hol a tenger síkságot hegyes, bőrosos vidék váltja fel, melynek természetű szepeségeiben gyönyörködik a szem, levegőjét pedig táglult tudóval szavja magába.

A jámbor fővárosi vándor, kinek dre-szirozott illegető szintugy megkövetelik a bomlaszó zakutát, jöleső örömmel ocsud felkábaltaságából, emelkedből lassunként kivonulnak a figyelmet állandóan lekötött látványosságok és káprázatos mutatványok, melyeknek bő része volt az ország fővárosában s figyelme önkéntelen arra terelődik, miként és hogyan fog vidéken mulatni.

A csiga lassuságu vonatok kerekkeinek egyhangu zakatolása, a kocsai belsőjében urlalgó illlesztő levegő, lidító álomra osukja a járdát vándor az-mét. Úljog megjelennek előtte a budapesti köldképek, jóimorések, játszóterek és a kiválóan nyugolt egyén képe, kitől talán sohasem esztí oly nehezen a váltás, mint éppen most. Ép bucsucukra nyujtja igazú ajkait az édes, a drága, a fedeletlen... a kocsai fékja nagy rázkódással feltartoztatja a vonatot, szemei megnyílnak, szétoszlak az álom álom ama kép előtt, melyet Tusnádfürdő elragadó fukvose és látképe eljeje varázsol.

XIII. Leó pápa halála tehát nagy vesztesége az emberiségnek és mi is tisztá szívből gőszolhatjuk az ékkölközötti, uirt szerető a magyarokut és minden alkalmat megragadott, hogy a magyarokról jót és szépet mondjon.

Nyugodjék békében és legyen áldott emlékezetű!

Telepítés.

A székelyföldi miniszteri kirendeléség mindez ideig még nem fogott nagyobb arányu munkába. De elfogadván a székely kongresszus határozatait kiindulási alapul, a földmivélségi m. kir. miniszter utasítására terjedelmes javaslatot készített és terjeszt az ósz folyamán a Székelyföld gazdasági tényezői, jobban mondva annak feltételeiből össze-hívandó anketté elő, melyek mint a javítás munkájának osztályosai és tényezői, ezt a javaslatot a munka megosztás és a gyakorlati megoldás biztató mértéké szorint fogják elbírálni, hogy annak alapján minden vonalon nagy arányu mentő munka kezdessék.

Módrukban volt a nagyszámú munka lényegéről s egyes részleteivel is megismerkedni.

E munka Sándor János kormánybiztos és az egész kirendeléség mint a Székelyföld bajának ismerőjét és a javításra kiválóan alkalmas gyakorlati embereké dicőri. Nem akarunk azonban előre vágni az eseményeknek; azoknak hiszünk minden vonalon meg lesznek elégedve. De mert kapcsolatos a székely kérdéssel, sőt annak a kongresszus előtt is folytatott, lényegesen fontos része a telepítés, emelendünk egyet más erről, mint a székely kormánybiztos közreműködésével folyó akcióiról:

A m. kir. földmivélségi miniszter ur folyó évi június hó 11-én 5888. sz. alatt kelt rendeletével megállapította a kolozsár, felsődetrémi, m.-ludasi és fohéregyházi állami telepeket elfoglalásának feltételeit.

Tudva azt, hogy a Székelyföld némely vidékein sem hiányoznak olyan földművesek, kikre nézve a birtok szerzése s-ját közké-
gűlben a határ szűk volta még abban az esetben is megakadályozza, ha különben az ahoz szükséges tőkével rendelkeznek, másokra nézve pedig a birtok árának egészen való kifizetése zárja ki az önálló gazdaság alapításának lehetőségét: a székelyföldi miniszteri kirendeléség azt óhánjáná, hogy a Székelyföld szomszédországban most bottlendő cme 282 állami telep-helyen minél több székely földműves legyen elhelyezhető s az ön álló gazdaság alapítására rásegíthető. Külö-

nkország határa ez már utóérthetlen szép fényesével és tengernyi borvíz forrásaival, sőt a vasút nyomdokaiba lépő kulturának örvendés jelenéségével is találkoznak egy-egy állomáson, hol virágzó fátalczek gyönyörködhetik a szem.

Egy éles littyi jelt, a vonat a verba vált végpontra Csikszereða állomásra bérab.

A peron n városnak közkedvelt jog-tudása Bihar Dóri szeretetreméltó nevével és Bandika fával a viszontlátás örömeivel járó igulmak közepette nyugtalanul várják a vonat megállását: a ki nem is sejt, arc-zukról leolvashatjuk, hogy nagyon kelve vendügeké várnak.

Egy első osztályú kocsi lépcsőjéről egy közepkoru dalás akaku férfi ujként le ruganyos léptekkel, ki grandouris eleganciával előbb egy údo arczu és jószág tekintetű nőt a szűzán közvetlenül egy lájos megjelölésű, barna, holló haju és bogár szemű ifju lényként segít le a kocsirol, kiket nyom követ egy ritka szelidésű, pelyhadzó buzu-zu. Árnýkos eszemilljára és kökeszű ifju ember, kiket a leszállás pillanatában örömszóvalok közepette egy csomó ölelőkar és a viszontlátás örömei által megnyitkozódó csókásp-r fogad, sőt a Bandika a sympátia és szeretet jelszói egyenesen az ujonnan ér-

nösen óhajta ezt a mondottakon kívül még azért is, mert a földrajzi fekvésénél fogva a telep helyeket tartja legalkalmasabbnak arra, hogy a székelyektől való betelepítésnek a székelység határai szélesítésének a Szó kegyföld magyarágának tórfoglalása kiterjesztések.

A telepítés okirat a telep helyek átengedésének minden feltételét pontosan előírja. A kormánybiztos véleménye szerint azonban mégis igen üdvös és szükseges volna, hogy az okirat egyszerű készítőitől kívül a települni vágyó közbizság felvilágosítására az azok helyes megválasztására a gazdasági egyonlóságok közreműködésének mindenek előtt kiemelésének azon vidékeket s azon községeket, a melyekből gazdasági s népességi szempontból legkivánatosabb volna, s legkövesebb hátrányú járna a telepítés (1) s tag-jaik révén közvetlenül kiválógnak a telepítésre alkalmasokat megmgyaragánknak a telepedés összes feltételeit.

Tájékozásul közöljük itt ismételtlen is, hogy a kolozsár, felsődetrémi és fohéregyházi telep helyekre csak ev. ref. vallásu s marostudasi telephelyekre ev. ref. és róm. kath. vallásu kisgazdák fogadtatnak be telepessékkil.

A telephelyek iránti kérvények a m. kir. földmivélségi miniszter urhoz intézöndök s akár közvetlenül, akár az illető birtokkezelőségek útján beadhatók. A kérvényeket azonban a gazda egylet is elfogadhatja, s akár a kormánybiztos közvetítésével, akár közvetlen a földmivélségi miniszter urhoz feltejeszetheti.

A kérvényben okmányokkal, legeszeretben községi bizonyítvánnyal igazolandó a folyamodó vallása, életkora, családi állapota, nevezetesen az, hogy a folyamodónak ingatlanokban, gazdasági élő és holt felszerelésben valamint készpénzben legalább 2000 korona vagyona van. hogy továbbá az ingatlanok, valamint gazdaság, élő és holt felszerelés miből állnak, végül, hogy a folyamodónak adósági nincsenek, vagy ha vannak mily ömzegegre ragnak és milyen természetűek.

A telepeken szervezett kincstári birtokkezelőségek utasiva vannak arra, hogy a telephelyeket az érdeklődőknek a helyszínen mutassák be és a szükseges felvilágosításokat is adják meg.

A gazdasági egyletekre — láthatólag fontos szerep vár itt. Mert nekik az akcióz keretében a folyamodók személyi és vagyoni viszonyiról, a kikről feltehető, hogy telepe-séknak alkalmasak, és a közdet sokféle nehézségeivel megküzdési képesek lesznek, a lehetőségig megbízható adatokat beszerzési és a kormánybiztoság rendelkezésére bocsátani.

Ugyan — s ez az akcióz sokat vitatott és megállapított lényege: a kormánybiztoság ezeket a telepeket elkörte a m.

kezelt rokon ifju nyakába csimpassakodott. A podgyások és holmik eszamba vötele után kocsin herobogtak nemes Csikszereða városába.

Ki a következő napokon az Udvarhely felé vezetö uton a Hargita utcán a tompalon oldalon egy nagy ablakos ház előtt eldölgött, — ama varázshangokra, melyek e lakából kihangzóttak — önkéntelenül és akaratlanul megállt. Egy feltűnő kellemes csendes női hang, mely a legfelsőbb rezgés-terekben is bámulatos praecitással és könynyelgésig siklik át. — bogedő kísérőt mellett a legújabb zenői termékekkel gyönyör-küdtette a hástól pár lépésnyire félrevonult nézara indult ballgató közbizság. A gyönyör és csodálkozás moraja, mely a néma csendet megtörte, volt a méltó elismerés azért az akaratlanul szerzett élvezestől, melyt a művészpár szerzett a publikumnak.

E jött aszán az igazi nagy nap, a mikor Bihar Dóriék termékeit megnyitották s vendügek tiszteletére egy mese hírl vasorát rendeztek.

Julius 18-ának fenomenális és eseményteljes esteje az „Eserogy díszanka” ünnep-rejének egy fontos eseményét képezi az inyenek és művészet kedvelők valószággal favorizálva voltak atól az üdvöszgött, melyben a some és könyha művészet, s háziak

kir. földmivélségi miniszteről, hogy egészen székely telepítésre használhassa fel.

Tervének keresztülvételére elfogadta azon ugyazólván köztudatból származott javaslatot, hogy a mennyiben a Székelyföld-rol, habár a székelységigaktá föld melle is — kitelept: elősorban arra érdemes több gyermekek, birtokszerezere utal családból, másodszorban a kivándorlottakból válogatná a teleposokat, hogy a kik otthon, saját falukban semmi áron nem jutnak az életfeltétellüköz szükseges föld tulajd újgáéhoz, s talán éppen ezért vagy más okból is kivándoroltak. alkalmat találjanak a hazu földjéből birtokot szerzeni.

Egészen természetesen, hogy a birtokszerezés feltételeit ezeknek teljesítenük kell. Arról, hogy a székely faj szögényebb része miképpen juthat ezen akcióz keretében megítélghez, más alulommal szölkünk,

Mátthé József.

Mgy egy pár szó az új telepítési törvényjavaslatról.

Darányi Ignác földmivélségi m. kir. miniszter megbízásából a földmivélségi miniszterium telepítési ügyosztálya ép a napokban küldötte meg tanulmányozás végett a telepítésről és birtokföldarabólról szölv törvényjavaslat előadói tervezetét.

Meg kell vallani a fent nevezett ügyosztály terjedte a maga kötelességét. A 150 oldalra terjedő előadói javaslat és ennek indoklása oly munka, mely megérdemli azt, hogy elismeréssel nyilatkozzunk róla. Legelőszörban pedig azért, mert feltösznek és hiszik, hogy a földmivélségi minisztert a legjobb szándék és legnemesebb intenzó vezetö akkor a nikor ezen törvényjavaslat létrehozását kezdeményezte, elősegítette.

Nem tudom hol van valami köze ezen törvényjavaslat létrejöveteléhez a mult évben lefolyt székely kongresszusnak, de hogy ha van egy ennek hatása nem igen látjuk meg rajta.

Nem akar az gáncsolódás lenni, de még is feltűnő jelenség az akkor a nikor a levögő is tele van, manapság a székely segítés hangzatos jelszavával. S feltűnő különben azért is mert hiez a telepítési aktió tulajdonképen a csángó, rutén meg a székely nép érdekében inditott meg.

Igaz ugyan, hogy a telepítés és birtokföldarabólról” szölv törvényjavaslat előadói tervezetének indoklásában más oka adatik ennek, jlesen azt mondja az indoklás első bekezdése, hogy, a telepítés a a népesség és a földbirtok arányon megszámásnak s az ezekhoz füződő nagy állami, nemzeti és gazdasági érdekek biztosításának egyik eszköze.

Nem kifogásolom ezen meghatározásait a telepítésnek, azonban szerény véleményem szorint ópen azért, mert a telepítés nagy

páratlan vendüszerezés és a vendügek szeretetmélósága csak azért kelt versenyrre egymással, hogy a vendügeknek egy örökös ömlőkezes és feludhatlan bonyomásu estét rendezz-nek.

Ugy érezük magunkat, mintha egy kamara estélyen lennénk, hol uralkodók és főrangunk megengedhetik maguknak azt a luxust, hogy nagy belépti díjak m-illöt kiváló művészeket hallgatassanak meg, a mi művészpárrnak azonban aegy kégyes volt a nyujtott művészi élvezetért szívből jöves öli-mördésük lelke kifejezőjött a taps örökán elfogadja, mely — dicodratlan legyen mondva — szűz-telen és szakadatlan harsozott.

A gastronomia remekelőit öszeköltöit és gazdag háziestekre került vasóra Bihar Dóriék háziestásra kiváló ízlésű dícsérete.

Es az művészi programját s Alál k. a. és L. Béla ur művészes testvér pár közreműködése tette feludhatlannó.

A szüksegtel unisono az egész társaság harmonikus önkö és S. Ignác bácsinak egy hanger lozokero berendezett gramofonja töltötte be. Kz az öröndögő masina azt a megjelöltiát szerezte a vendügeknek, hogy az első fogás végzetével Bihar Dóri házigazda hamistalan hangján egy romek szöknotlat adott vizes, melyben az asztal-

Állami, nemzeti és gazdasági érdekek biztosításának egyik eszköze, nem is lehet a telepítéséről szóló törvény egyszerű szövege törvény. Az 1894. évi V. törvényezüknek hatályon kívül helyezése magában véve helyes és indokolt. Egy szólanak meg nem felelő ruhadarabot nem nagy áldozatba kerül eldobni akkor, ha helyette jobbat, szobott készítenek — és ha van is pénz a zsebünkben.

De az ocsiban, ha az 1894. évi V. t. egyik helyett csak megint oly szűkre lélek nélküli törvényt alkotunk, mint a milyen az volt — a hatályon kívül helyezés inkább nyúlhat, gyengül.

Az az indok, hogy az 1894. évi V. t.-cz. egy telepítési típust ismer csupán; csaknem minden rendelkezése olyan, mely a megállapított, határozott laklaktól eltérést nem enged, holott a való életet nem lehet egy azon formába szorítani, továbbá hogy ez a törvény a telepítés és a telepítő közötti jogviszonyok a közérdeket érintő vonatkozásait nem szabályozza, — még nem indok egy egész törvény hatályon kívül helyezését akkor, ha az új javaslat ezen hiányok miatt tulajdonképpen csak módosítása az előbbinek.

Azok a nagy állami és nemzeti érdekek ezen új törvény által sem lesznek biztosítva, mert ottolt egy pár év és a viszonyok különböző alakulási folytán megint más és más hiányokat kell konstataálni.

Ilyen formán az egész telepítési tulajdonképpen csak tapogatózás és semmi más.

Azok a nagy állami és nemzeti érdekek, a melyeknek olomoztatását várja az elődúli indoklás a telepítéstől csak akkor válnak valóra, ha nem csak a rideg paragrafusok hanem maga az államhatóság is szivvel, lélekkel minden egyes alkalomkor megragadja az alkalmat, hogy ezek a nagy érdekek minél jobban érvényesüljenek.

Magának a telepítési törvényjavaslataknak ki kellett volna torjeszkedni szpecialiter a székelyföldi telepítésre.

Szerintem jobban és másképen kellett volna tekintetbe venni a múlt évi székely kongresszus által elfogadott Máthó — Forster — gróf László-féle székely telepítési javaslatot. Lelket kellett volna önteni azokba a rideg paragrafusokba, olyan lelket mely a hazaságról lángol, s akkor inkább hiszem, hogy a megfelelő siker sem maradhat el.

Haj törvényeket gyártani könnyű, nem kell hozzá más csak egy csomó irni tudó ember, egy pár iv papíros és egy-két ilveg ténta.

De, hogy az a törvény vörünknek váljék, hogy lelünkkhöz nélkül azhoz más is kell. Ez a más valami hiányzik a szóban lévő törvényjavaslathól. — r.

nál ülő vendégek névszerint és személyenként felkötözöttve lettek.

A gramofonba helyesni szándékoztunk a legelső gyári helyiségnek reklámok a kis Bihari Bandika volt, a ki utánoshatlan kedvességgel jelentette: „Felvetéset Budapestben Sternberg Armin utvári hangszór gyárában”.

A vacsorán résztvettek: Bihari Dorina, S. Ignác, Bozsercei Miklós urak és S. Adó kisasszony. Bihari Dóri kedvelt jogtudósnak, S. Ignác az örök ifjú vezérigazgató, Szikó Ödön a anájdíj albíró, Bozsercey Miska az erdőgazdát Barua Anti az ellenállhatatlan, Beregszászy Gyula a perraktáros, Csók Bálint az ábrándos, ideális ifjú, Ungvári Jaki az értekező doctor, S. Béla ügyvédjelölt és hegedű művész, Bihari Bandika állás nélküli tézta fogyasztó és Vésai M-rezi az ellenállási esziklő uraságok, kiket a reggeli harangzó meg ébren talált.

A jelen volt jogász nemzedék egyhangú határozattal emelte távozás alkalmával a Dörök kapujában, hogy ilyen művészetélyt még nem pipáltak Csikban a hogy kedves közlekedésnek tartja ezt vároantunk közkedvelt és népszerű lajában a „Csikszeread”-ban közzé tenni. Igaz-e Náci bácsi? „Csókulom a kezét”
.....ir.

Magyar fürdők.

Régi botrogó a magyar embernek, hogy semmit sem becsül meg igazán, a mi a magáé. A nagy Széchenyi az első igaz európai értelemben vett magyar elsőnek hangoztatta fájunk lét fő bűneinek egyik legutoljonaiból, az idegenek mímjelölt és szerzetetét. És a nyavalyánk azóta nem csak hogy nem csökkent, de még növekedett is. Ezzelében, anyagban, különb nekünk az, a mit nem a mi hazánk tormolt; és még a földet, levegőjét és vizét is többre becsüljük ha nem a miók.

A kalászerelő júliusban vagyunk, abban az időszakban, a mikor mindenki, a kinek csak némilug módjában van, rövidebb-hosszabb időre leteszi a megszokott napi munka robotját és üdülőre, pihenőre megy, hogy új munkára, új tevékenységre friss erőt gyűjtsen. Külföldnek a városok és a felrisztésre vágyók sorog; szétoszlik a világ minden tájára. Betegok és egészségesok, ki gyógyulást, ki pihenést keresve menekülnek a földet test halmazok közül, hogy a hegyek és erdők hűsége a gyógyító források habjai között töltsek a kánikula elviselhetetlenül forró napjait.

A magyar föld természeti kincseiben páratlanul gazdag. Fürdő és üdülőhelyei kevés, klimatikus viszonyok, vízbőség, források ereje tekintetében nagy részt nem állanak megítélt a külföld leghíresebb világfürdőinek; egyikük máink fel is mülji azokat. A Balaton, a pász szépségekben bővelkedő magyar tenger környékén maga egy sorog pompás üdülő helyet kínál, a Tatra, a melynek tájai párjukat csak Schweiczban lelik, Erdély híveiri, bővelkednek fürdőhelyekben, melyek nincsenek a kényes európai komfortnak sem híján.

Hol van a világon szebb, jobb fürdő és üdülőhely mint pl Tatrafürdő, Troncaén-Tolitz, Pöstyén, Balatonfürdő, Horkulésfürdő stb.

Mégis mit tapasztalunk? A magyar fürdők tömege még mindig állhatatosan és feltartóztatlanul a külföld felé árad. Mindentől a világ minden táján, az összes divatos világ fürdőit magyar szó hangzik és magyar pénz cseng a svajci alporhuttétól az ocsendési strandig. A magyar fürdők nagy része pedig üres, pang és néhány odavetődő idegenből él.

Konstantinápolyig és vissza.

III. Törökföldön. (Folytatás)

Zajos napunk volt, mikor Konstantinápolyban kiadásra részbe Skutáribá rándultunk át hajón az ültölt dervisek megteltesére. A bajállomástól a dervisek viskójáig (egyébnek a legjobb akaratul sem lehet nevezni) vezető úton, mely ott a délutáni úró szerepét viszi, a legtarkább ünkeleiben hémplőlyög a mindenfélre fajta kelési népek áradata. Az utcát szegélyező épületek emeltek ablakából, némely helyen; pedig azok lapns földelről a török nők hámulják az alatt járókat.

Mikor valahogyan kivergődünk a rossz szul közevett és e mellett meglehetősen piszkos utcán betörtünk egy egyetlen nagyok rendű szobából álló alacsony, földszintes faházba. Zsunfőliség telve volt az ajtó bejáratú idegenekkel, kik szintén oljtötek ide csodát látni. A nézők részére a ház belső lárom oldala alacsony korláttal van elválasztva attól a helytől, hol a dervisek borzalmasan farszató és ürteltes vallási szertartásukat végzik. Az egész hely nem nagyobb egy közönséges szoba terjedelménél. A padozott szőnyegekkel borítva, egyik oldalán pedig a síhelyen, hol tőpajuk öket állrigálja, a

Sokkal nagyobb ennek a szomorú valódságnak a jelentősége, mintem a felletes szemelő gondolat. A tömegek magyar pénz a mely itt az országban éppen egy megkaphatná a maga ellenértékét idegenbe megy és azt követi mulhatatlanul az a lucrum ossans, hogy hazai fürdők, a melyek kincseiket hiába kínálják nem virágozhatnak fel és tulajdonosaik minden áldozatkészséggel mellett is elenyevőnek a kellő pártolás éltető melege híján.

A magyar közönségnek, a mikor üdülőhelyét megválasztja köztér is meg kellene fontolnia, mielőtt a külföld mellett dönt. Ma már a magyar fürdők olyan felhozott panaszok: a komfort hiánya, drágaság stb. miatt mindinkább vesztésnek igazságukból. A természet pedig gyógyító erő tekintetében passzrul ruhátá fel öket. Ha itthon kevesebbet és rosszabbat találunk, mint a külföldön, akkor is kötelességünk volna azt gyámolítani, a mi a miénk; ha a hazai jót hanyagoljuk el, ez nemcsak bűn hanem ostobaság.

Szemelvények Simon Péter, „Aszékely kivándorlás” című művéből.

A székelyek és a Székelyföld.

Vége.

Mig Székelyföld hegláncolatainak felületét nagy tömegekben összefüggő erdőségek borítják, melyekben, lapályosabb helyeken, kaszálók, legelők, tisztások láthatók kezdetleges csűrökkel és pásztorkunyhókkal, kelibák-vagy eszénáltak, vagy a melyek szürüiből felénk mosolyognak egy-egy csodaforrás körül épült fürdőtelepek, a paradicsom kertjé jutlva eszünkbe bájos közönyzetükkel: addig közetekben, ásványokban, nemes és hasznos fémekben mesés kincseket rejtegetnek méhükben azok a hegyóriások. Rejtgetnek nemcsak, hanem néhol kínálva kínálják azokat. Vannak vidékek, hol a falvak utcái és terei, a megyei és mezei utak nemesebb márványtal vannak kiköveze, mint az volt, a melyből faragták a híres, görög szobrászok ma is ragyogó remek szobraikat. Másolt messziről fehérenek feléd magas hegyek; azt hínnél, frissen hullott hó borítja, oly vakító a fehérségük: gyönyörű sölgyek azok, képesek egy

falakra mindenfélre lánzsák, kardok, handzsarak, sisakok stb. vannak felrakva. Az épület maga oly törpe, hogy a felső padlást kézzel egész könnyen elérhetni. Elképzelhetni, hogy mind szürny meloőség és szag van e kis épületben, a hol pár száz ember egymás háttára és előbe ülve összeszorul.

A dervisek, számszerint 10—12-en egymás mellé sorjába állanak. Voltunk szemben ill két oldalt saját közönségük. Egészen szembe velük papjuk. Közönség valami végtelen fájdalmos, a mi cigányaink énekeihez hasonló énekeket énekelnek, hol ordítanak. Azután egy lituror elkezdnek dorékból egész testükkel jobbra és balra hajlongani, úgy annyira, hogy fejük a térdel minden hajlással majdnem egy irányba jut. A mint kivátem minden hajlásnál monoton hangon „Afar Allah”-t mondanak. Egy pedig a szőnyegre keleti módon letlve állandóan énekel. És ez az itenszerjé hajlongás így megy ökök; köze hagyokt ordítanak, javeszókelnek, sírnak. Végül már azt a két szót „Afar Allah” som tudják felmondani, hanem a hajlongásban elszédülve állati módon hűrognak. Egyik másikat utólról az epilepszia, a sorból előre bukkik, fejét a padozathoz vori, papjuk pedig reávetik magukat, lefojgák és addig nyonják a földre, míg egészen alél.

egész világrészt ellátni sával évszázadokon keresztül. Kukaczkay Sándor és dr. Hajdu Lajos szakértők állítása szerint vannak Székelyföldön hegyek (Kelenhavas pl.), melyekből évszázadokon át lehetne minden évben 150,000 tonna kénkővet nyerni. Mi ehez képest a világhírű sztrilái kénkőbánya? A csikszentdomokosi hegyekben és az ezekből folyó patakokban több a rózsaréz, mint Európa összes rézbányáiban: parlagon hever. Nincs vasút, nincs székérut, nincs pénz, nincs vállalkozó szellem.

A rengetegeken sok a vad; de uralkodván ott a ragadozók: a farkas és a medve, a hiúz és a vadmacska, és a róka, özben, szarvasban, vad-disznóban és nyulban nem nagy az állomány. Mihelyt azonban a vasút tovább épül a havasok alján és völgyein és minél mélyebbre küldik be a fajúpar fejszét, fűrészcsapát a rengeteg sírjüibe s minél hozzáférhetőbbek lesznek az uri vadászoknak is az őserdők, annál inkább pusztul majd medve és farkas, vadmacska, róka, hiúz és a ragadozó maularak ilyen található minden fajtája és átengedik az erdők birodalmát háborítatlannal legelősző szarvasmarháknak, juhoknak, kecskének és a szelidebb és hasznosabb özek és szarvasok farkainak, míg a valesknek és réteknak pusztuló, a vaddisznók, visszaszorítatnak majd a havasok makkos részeibe.

A Székelyföld folyói haldasak, kristály liszta vizű hegyi patakat- és tavakban sok a pisztráng; de ésszerű halászatról még szó sincsen. Itt is sok a tenni való.

Ez nagyjában a székelyek földje. Ennek fővárosa Marosvásárhely, egyuttal Maros-Torda megyének főhelye, 17.300 lakójával. A többi nagyobb városok és helységek még Sepsiszentgyörgy, Kézdivásárhely, Székelyudvarhely, Székelykeresztúr és Baróth. Csikszereda és Gyergyószentmiklós, Szászrégen, mely utóbbit csak a megyék kikerekítése alkalmával (1874.) esatolták Székelyföldre, illetve Maros-Tordamegyéhez.

És ezen kis városokban és községekben aránylag több az iskola, mint

az ország bármily más részeiben Csak a legfőbbeket említem.

Marosvásárhelyen van egy katolikus és egy református főgimnázium, ipar- és polgári iskola, felsőbb leányiskola, leánynevelde és árvalányház stb.

Sepsiszentgyörgyön gr. Mikó Imre szül. 1805., megh. 1876. szept. 16.), a nagy államférfi, tudós és maeenas alapított bennlakással egybekötött főgimnáziumot a róla nevezett Mikó-kollegiumot. Ezen kívül van ott, közép- ipar- és alsóbb iskolákat nem is említve, tanítónő-képzede is internatussal.

Kézdivásárhelynek Kanta nevű részében kitűnő katol. főgimn. van, melyben minoriták tanítanak s melynek jeles igazgatója — dícsérvésből említem Hassák Vidor egykori derék tanítványom Egyéb iskoláktól eltekintve van még Kézdivásárhely árvalányház, mely dícsőült királynéknak nevével viseli.

Székelyudvarhelyen éppenséggel két jeles főgimnázium, egy katolikus és egy református és egy állami főreáliskola, mind a három internatussal egybekötve, terjesztik az ismereteket és az általános műveltséget.

Csikszeredában bennlakással egybekötött polgári és felső leányiskola van, Csikmege áll emelt díszes palotában és gazdasági iskola. Csiksomlyón, egy jó puskalövőnyíre Szeredától, oly helyen, ahol valóban a muzsák is szívesen meghúzódhatának, bükk- és fenyő borította hegyek alján, van egy katolikus főgimnázium, a melyről az erdélyi püspök azt állította, hogy a legvalóságosabb, a kir. főigazgató, hogy a legmagyarabb az országban, — szintén internatussal ellátva. Ugyancsak Székelykeresztúron van az unitárius székelyeknek is egy alginmáziumuk. Ezt jó lenne 8 osztályúvá emelni az állam engedelmével.

A székelység benépesíti mindezeket az iskolákat, a számos nép- és egyéb középiskolákon kívül, fiatal és leányival; mert a székely szülő megvon mindent magától, koplal, dolgozik végig, csakhogy iskolázathassa gyermekeit, — ezek pedig nagy örömmel és szép sikerrel tanulnak.

Ámde a tudás utáni vágy elviszi a székely fiatalágot a Székelyföld ha-

valósínú, ha egyébtől nem is, de jedségekben és kínjában meg kellett gyógyulnia.

Mikor a derisnek kissé kipihenték magukat, a szertartás újból előkezdődött. Ugy magam, mint utársaim megelégedtek a szőnygi ember tortura látásával, melyet, ha valaki nálunk állaton követne el, menten becuknánk és ott hagytuk őket.

Egyik utársam, mikor látta ezt az európai ember szemében igazán hitetlen és kegyetlenségében is nevelésnek látványt, azt a megjegyzést tette: ez lehetetlenség, hogy csalis ne legyen; valószínűleg az idegenek kedvéért, jobban mondva pénzért csinálták fel fogadott emberekkal az egészét. Reám azonban azt a benyomást tette, hogy még sem lehet ilyen önmegadással csinálni ezt a bolond dolgot, ha pusztá szentfövesztési komédia lenne. Sokkal több konolyng és fonalizmus látszott ki azoknak az embereknek szeméből, semhogy a szertartást pusztán komédiából oly könnyörtelen módon véghez vinni tudták volna. Nagyon sok hasonlóság van ezek munkájában a porzsa linnep szereplői véres és a kegyetlenségig barbár vallási szertartásához, melyről éppen ezzel kapcsolatban meg fogok emlékezni.

(Folyt. köv.)

tárain is messze túl: a brassói kath. főgimnázium és az állami főreáliskola, az erzebetvárosi és n.-szabeni állami, a gy.-fehervári katolikus, a kolozsvári kath., reform. és unitárius főgimnáziumok, a nagyenyedi Bethlen- és a szászvárosi Kttun-kollégiumok, a nagy-szabeni kath. unióntőképzede, és felsőbb leányiskolák, a kolozsvári tanító-nőképzede, a kolozsmonostori gazdasági intézet és más tanintézetek az erdélyi részeken, mind-mind hemzsegek székely fiuktól és leányoktól, kik intézeteikben a tanuló fiatalágnak jó erkölcsben és szorgalomban és tehetségben virágát képezik. Vanak napjainkban is, kik a középiskola több vagy összes osztályainak elvégzése után kivessik előregedelt, elyengült édesapjuk kezéből az eke szarvát, a többség pedig élet pályát választ magának. vagy folytatja tanulmányát a főiskolában: egyetemeken, akadémiákon, papneveldeken stb.

Az ivás a forró évszakban.

Az a nézet, miképp veszi elő az izzadás közben inni, oly általánosan bevette magát, hogy a katonai menetelő csapatoknak megittják az utközben található kutakból vagy forrásokból való ivást. A bonczolásokból, melyeket a menet közben elhunyt katnások végeztek, több orvos állítása szerint kitűnt, hogy az áldozatal esett katonák véra kevesebb folyékony alkotórészeket tartalmaznak. Bár ez a megfigyelés még további bizonyításra szorul, mégis valószínű, hogy viznek a szervezetbe való bevezetése multhatatlannal szükséges.

A vizivától feltétlen tartózkodásra utaló szigorú parancs nálunk felhott a magyarországi, hogy a test forró hő árséklute közben ivott hidegviz könnyen okozhat tüdő — vagy mellhártya — lobot, mint azt hideg italoknak mértékletlen élvezete után néha megfigyelhetjük. Itt azonban, egy látásuk, tövéde forog fenn, mely a gyakorlatban gyakran vezet félreértésekhez.

Arra a kérdésre: mily hatást gyakorol a hideg víz mértékletes élvezete? következőképpen válaszoltunk: A víz a testrészekből, a test telajéből kifelé tödul, ezáltal a felbőr felhevül és sok izzadalmnyt bocsát ki a testből. Ebben rejlik a veszedly. Ha ugyanis

Egy csókról.

Még ott az ábrándos idők korban nagyon megszer teteg egy ifjú egy leányt. Az ifjú kékeszemű, széles gyökere volt, bográbján lúsz tekintetű a leány. A sorog nagyon kegyetlen volt irántuk. A költészmű vonzalom daczára évek multak, míg egy linnapel szoron összehozta őket a véletlen.

A találkozás nagyon különös volt. A leány emlékek között napnagyon dőlőnek kergetős egymást, melyek oly kímélonatlan boldogsággal gondolt egy próhálatlan koraszülött meg halálában, megfigyelésem, egy jolant meg egy bográjban. Hosszú távú lédny búval a képrázatos multból évek multával mindkettőnk csak az emlékek maradtak meg s őket ma hozta elizár össze a sor.

Egy sarokban kacsagya uocelők egymásnak a multat. Az egész társaság úgyszólván magukra vonat, de annyira el voltak merülve, a verifényes apok apró eseményeinek magyarázatában hogy dazse sem voltak ott. Midőn véletlenül találkoztak tekintetük a lélek illés zama szigorú pillantásával, egy úgyszólván elváltak egymástól s pár perc múlva már a szűke ifjú egy kékűnké szőnyegű leányt, a tiloskintél leányt egy szoron ifjú találta.

Eldrészelt egy az eszása ideje. Ott jó mecsse került egymástól. Azáltalában azidő valami társaságukra került a sor, midő a hogy mi kő városunkban es az már csakában van jó képe elmulatnak esen, azután sárgyulós kővölés.

Pompák jolentek követők egymást... s hogy-hogy nem, ezek nálában elcsontant egy csak... Méskor a megtörtént. máskor is megessent a most mégis kel, lemelen jolent követők.

Ilyen állapotban lég-husamnak tesszük ki magunkat és nem mozgunk s így elősegítjük a test lehelését, úgy a legveszélyesebb betegségek csíráit fogadjhatjuk be, ha megtartjuk azonban testünk előbbi hőmérsékletét az élet, hogy folytassuk a mozgást úgy alig telhetjük ki magunkat veszélynek.

Más alakot ölt azonban a dolog ha felhevült testünk iméntelen izzadni hideg italt. Legtöbb esetben a mérgeklésben italévesztés orvinknak hiábavaló elfecserléséhez vezet.

Tudjuk, hogy erő és hőség kibontakoztat. Minden hideg kortyalt rákajjúk testünkbeli a hőséget, vagyis az erőt s általános tapasztalat szerint az az utas, a ki nagy hőségben többször iszik hideg vizet, lábaiban tulságos gyengeséget érez és abban a mértékben elgyengül, a mint inni és ismét inni akar. Ily módon aztán a test elveszteli ellentétlái képességet a betegségek ellen. A katonaságnál a „vízivotak” hamar felismerik. Csak nagynevezzen képesek a csapatokat követni, a meneteléseknél elmaradnak és végül benesétik a kórházakba.

A jó gyalogos meheklésben irkább szenved, semhogy innék. Így megörzi erejét és eléri kitartott célját. Általános szabályul szolgálhat, hogy a szomszág az ivás által csak fokoztatik, mert az erővesztéseség ily módon folyton gyarapodik.

Várjuk tehát a gyaloglakókat az ivásnál, míg a test rosend hőmérsékletét visszanyerik, azután is csak lassan, kortyonként igyunk. Ha a forráság már-már elviesztelődött válnék úgy együnk egy-két savanyu csukorkát: azok elősegítik a nyálka képződést minek következtében megszabadulunk a kellemetlen szárazságtól. — o —

Szemeivények „Az erdélyi törvényhozás irány eszméi Bethlen Gábor fejedelemsége alatt” cz. p. munkából.

Irta: **É. Z.**
(Folytatás.)

Erdély is csak olyan politika mellett tarthatta meg független államiaságát, melynek főterítője Frater Gy. volt, ki azon kor eseményeinek teljes tudatában volt. Ő békében a törökök, s midőn es hadal közelélt, Ferdinándot jászotta ki.

Mikor a török Budát hatalmába ejtette, Nyugat Európát is foglalkoztatta az gondolat, hogy egy nagyobb hadjárattal hárit-

A tines tekinteti leány haragra gerjedve fahat ki:

— Et már még sem járja... ki van mondvá, hogy csak a kézesek illik a tiszteleges társaságban s lit vakmerően az arezt csokolja meg az embernek... Jeggysze meg magának, hogy ez illotleneség és...

— Ugyan kérem...

— Ne kérjen -ommit. egy ilyen tisztelettelon embernek nem lehet megboadintani... az ilyen ember nem a mi körünkbe vald...

És még talán csifárbakhat le mondott volna, a megapágyasított ifju, egykori ideálj, féjds, ha többek köze nem lépnek a le nem esandositik a leányt.

A társaság jó kedve meg volt savarra. Unalmasan kelletlenül folyt tovább a játék, míg szállingóznai nem kezdett a társaság. A bucsuzók között volt az ifju. A társasokt kilépette a házaspár, a folyódnál sikerült az ifjunak pár percre együtt lenni a haragos leánnyal. Nem tudta megállni, hogy oda ne aszljon:

— Ugyan Elly, midre savarta mag a társaságot avval a komédálval... Anyira megapágyasított, pedig a csókot visszadint!

— No! no! csak nem kell mindenkinek elmondani... vissza utam, de maga az ifyot nem érti — s keszagra csapta be az ajlót az ifju után.

Ódánkinn csillagos volt az ég. Az ifju egy lépésnél közelebb érezte magát a leánylélök megfogásában.

akk el es esetleges veszedelmet. De kísérlet-nél egyéb nem történt. A XVI-ik század közepén a reformáció terjedése a pápákat is annyira felagalta, hogy a kereszténységnek még eme nagyobb veszedelmére, alig is gondolhattak.

A kor viszonyai a teljes vallászasabadságot követelték, s ez eszme akkor törvényre csak Erdélyben volt biztosítva. A lutheránus szellem után a kalvinizmusnak is termékeny talaj volt Erdély. János Zsigmond 1564 ben törvényesen bevett vallásnak ismert el. 1591-ben a tordai országgyűlésen az unitárius vallást is mint egyediket egyenrangúvá emelte.

Azonban a vallási sérelmek, melyek a telekezeti gyűlölségekből eredtek, Erdélyt sem kerülhetők ki. Ez a korszellemnek szinte természetes kifolyása, mivel Erdélyben az alkotmány egyik surkétéle a vallás szabadsága volt. A vallási túreltelenség a politikai szabadsággal összefüggésbe jutott.

A Habsburg-dynastia, wintha sejtette volna, ama politikájá — hogy Magyarországot tartományiba bekebelezze. — Erdélyt független államiaságan fog kudarcot vallani, meri nem állotta Rudolf, az oláh vajdával szövetségre lépni. hogy Erdélyt annál könnyebben birtokba ejtessse. Mihály oláh vajda Báthory Endrét le is győzte, de hobotros agyban arra törekedik, hogy Erdély, Oláh és Moldvaországot egyesítve, mikor Rudolf Erdély okkupálására Bista tábornokát küldötte be.

A két szarnok, miután Rudolf másodszor is kezot fog Mihálylyal, Báthory Zsigmondot, kit az erdélyi rendek, alkotmányok sérelmeinek orvoslása végett harmaduzor is elfogadják fejedelmükül, legyőzik, megfoztják az erdélyi fejedelemségtől. — Ezután Bista megöletto Mihály vajdát. Erdély a császár hatalmába esett. Így az utolsó 8 év alatt az erdélyi fejedelemség 12-szor eset-ül urat.

Midőn Bista Erdély leverése után a fejedelemséget Rudolf magyar királynak biztosította. Az erdélyi fejedelemség számára már elkészült az alkotmány a prágai udvarban ily formán, hogy Erdélyben egy „nagy tanács” fog ülnöködni, a melynek tagjai lesznek: a gubernator, az erdélyi püspök, a kanzellár, két magyar magnás, két magyar nemes, két eszás, két székely.

Eznek a tanácsnak a Habsburg-dynastia érdekeinek megfelelően, egyrésztől feladta lett volna, Erdélyben a reformáció kiirtására a legradikálisabb eszközöket használni, más részről, így remélve az udvar az örökös tartományok közigazgatási formáját Erdélyben is meghonosítani.

1604-ben Bocskay István az alkotmány és vallás szabadság védelmére fegyverre hívta a nemzetet. Bista halatit kéri és Magyarország felvidéke a magyar koronával Bocskay birtokába jut.

Az erdélyi rendek Bocskayt 1605-ben választották fejedelmükké, és így Erdély a bécsi békében már mint külön álló birtok szerepelt, s a szavatoroktól léke már független államnak ismeri el. — Bocskay halála óráján est mondta:

„Egy független Erdély, egy magyar fejedelemséggel, mindaddig szükséges, míg a magyar korona ott fenn, nálunk erősebb nem lesz en a németnél.”

Erdélyben 3 nemzet létezett, még a vajdaság idejében s a fejedelemség megalakulásakor a törvényhozásnak a nemzetek kiváltságainak alkotmányos jogainak és

faji jellegüknek megfelelő sajátasert elkülönülése folytán olyan egyedet nem sikerült léteitieni, a mely törvényhozásnak egyetleges intézkedéseit lehetővé tette volna. A magyarországi rendi alkotmányformának képviselője az erdélyi magyarság, a municipális kiváltságok által öröklésott nemzet a eszás volt. A harmadik nemzet a székely, mely helyi viszonyoknak megfelelően régi előjogokkal, függetlenséggel, különösen sajátaság magánjogi viszonyai következtében.

Az országgyűlés a fejedelemséggel es ennek lankoságát közösen működött. — A tanács tagjait a három nemzet tagjaiból arányosan a fejedelem választotta.

Az országgyűlést rendszerint a fejedelem hívta egybe és a rendek előterjesztette proposícióit, a rendek pedig; „végzettek országul” vagy „Nagyaság kegyelmes akaratá is aközédtván” kitöllettel törvényerőre emelték, vagy esetleg módosították, vagy azoknak teljesítését is megtagadták.

Az országgyűlés választotta a fejedelmet. A megválasztott fejedelem esküvel kötelezte magát az alkotmánynak és kiváltságos jogoknak őrségben tartására.

Az erdélyi törvényhozás milder-e a mi az államotl tötételeihez szükseges kiterjedt, meg elöktintve a tábori és a részleges országgyűlésektől, a melyeket a körülmények elkerülhetetlené tettek, rendeleti után alkotmányosan uralkodó fejedelem nem intézkedhetett, mert az országgyűlés mellőzése, a rendelotnek csak hiányos teljesülését eredményezte.

Midőn a török Rudolf II. Mátyás magyar királyok alatt a hababurg politikának rinözve veszélyes voltát felismerte, nem késelt Báthory Gábor ellen a császárhoz szító politikájá miatt Bethlen Gábor a fejedelemségre segiteni. Terve sikerült Bethlen Gábor 1618-ban Erdély fejedelme leti. Fejedelemsége alatt az erdélyi alkotmány minden tétele törvényre kifejezést nyer, a magyar államcszme a magyar politika és vallászasabadság Európai államiasban diplomáciaiul Erdély által képviselteték. Erdély a modern tudományosság városaisal élénk közlekedésbe jöttot. Bethlen alatt az erdélyi alkotmány, a privilegiumoknak, a közszabadságnak és vallászasbadságnak olyan teljes élveztet biztosítottá első sorban a törvényhozás másod sorban a fejedelem túrelmesége, hogy a nemzetek az államhatalon pnykurlásában összes akaratukat sikerrel látták elintézve. Folyt. köv.

H I R E K.

BANKETT. Bartha Ferenc volt csikszeredai s. lelkes és met készonjúlivi plébános tiszteletre szombaton este tiszteletli és baráti búcsu vacsorát rendeztek, s hol számos pohár kiemelésben dicsőiték a ént plébános kívánva neki új állású is kitartást, értek boldogságot. Isten vele!

Juliális a Sutasenyőben. Folyó hó 19-én délután folyt le, az iparos ifjuság önképzőköre által rendezett utalású a Sutasenyőben. A más különben nagyon jól sikerült juliálishoz csak a szavunk van, hogy azon a helybeli iparos osztály alig volt képviselve. Igazán bántó és szomorító ezen nem túrdómség, annyival is inkább mert hisz a csikszeredai iparos osztály volna hívának arra, hogy Csikvárosig iparos osztályának vezetije, lelke legyen. Ezt nemcsak maguk az iparosok, hanem a nagy közönség is elvárja. Mások úgy-ö máskép lesz!

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Egy teljesen új még nem használt „Vibrating Shuttle“ legújabb rendszerű

varrógép

mely 170 korona készpénzért volt véve családai használat és házi ipari célokra 20 25%-nolcsóbban készpénzért vagy esetleg részletfizetésre eladó. Hol megmondja a kiadóhivatalt.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

OOOOOOOOOOOOOOOOOO

Megérkeztek
Kövér Györgyhez

a

kerékpárok és felszerelések.

OOOOOOOOOOOOOOOOOO

FILÓ KÁROLY-né

temetkezési intézete Csikszerezében.

Ajánlja az előforduló halálesetek alkalmára dusan berendezett raktárát, mindeneműt és lejtáju fa- és ércz utánzatú koporsóit, légmentes és elzárható

→ ÉRCZ KOPORSÓIT. ←

Nagy választék sirkoszorokban és szallagokban, szóval mindeneműt cikkekben, mely a temetéshez szükséges.

Továbbá tudomására kívánom hozni a n. é. közönségnek, hogy miután a legelső gyárakkal lépiem összeköttetésbe, azon helyzerbe vagyok, hogy a legjutányosabb árakban képes vagyok mindent számítani, úgy hogy a versenyképesség felülmúlhatatlan, mivel üzletem saját házámban van, semholt bért, sem kiszolgálásért nem fizetek, saját magam szolgálók ki vevőimnek, saját gyázkocsim van, melyet 50 korona vásárlásnál csakély díjért bocsátok rendelkezésre.

Ravalatozást, díszítést is a legjutányosabban számítom. Segédkezem a hullá szükséges elhelyezésében is.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, vagyok kéz szolgálatlalt

Filó Károlyné.

A Gyönös és Társa könyvkereskedésébe a napokban érkeztek

olvasók és imakönyvek

nagy választékban, a legegyszerűbb alaktól a legdíszesebbig. Az árak a lehető legjutányosabbak. Ismét eladóknak nagyobb árkedvezmény. A nagyon esinos kiállítású tárgyak megtekintését ajánljuk a közönség szives figyelmébe.

ALBERTFY és THEIL

műszaki és építkezési anyagok üzlete, cement- és asfalt-iparvállalat
Brassó, Kapu-utca 50. szám.

Elvállalnak minden a cement- és asfalt-ipar szakmába tartozó munkálatokat, úgy mint: csatornázásokat, hidak, átvezetők, medencék, szökőkutak, nedves falak gyökerecs szarazzá tételét, új építkezéseknél az alapfalak asphalittal való bevonását, épületek teljes beüvegezését elsőrendű üveg-táblával, valamint teljes fűrdőszobák berendezését olyan helyt is, a hol nincsen vízvezeték és közvetlen a kútból kell a vizet venni, jótállás és legjutányosabb árak mellett.

Állandó raktár:

Építkezési cikkekben:

A-phalt tetőpép, elszigetelő lemez és asfalt, földéipapír, Carbolineum fogomba ellen, tizmentes anyagból készült tűzállótegh és a vakolat (chamote) valamint csövek különféle átméreteiben, úgy, nily csövek csőmőszült cementből is díszes keramit, cement- és porzellánlapok padlások és falburkolatoknak, üvegütblök épületek és kirkakutak részére, portland és román-cement gyps, ment. yezet nádfont nagyban és kicsinyben.

Műszaki cikkekben:

Víz-, szesz-, és börtömölök gummi ből és kenderből, gummi gyűrűk, zsinorok gömbölyű- és nyégyszögben, sűrítés célokra vi-mentes ponyvák és takarók, kenderhevederek, asbest- és gummilemezek, réteg- és csapágyfémek, elsőrendű géphajtó szijak bőrből, varró- és kötőszijak, üveg olajzó és kenő szelencék sűrített kenőcsöz, különféle gépolajak és gépzsírok.

Allandó butor kiállítás az I emeleten.

Alapítva 1880.

Alapítva 1880

KÖPFR.

Első butor és kárpitos kivitelű üzlet Brassó kapu-utca 48 sz.

Van szerencsém Csikszereda város és vidéke nagyérdemű közönségének becses figyelmét felhívni az

Első butor és kárpitos kiviteli üzletemre

Allandó és dusan felszerelt butor raktár, u m. barok és ó-nemet halószobák, ebéd-lők, szalon és garco lakas berendezések. Szőnyegek, tükrök es képek a legczél-szerűbbtol a legdiszesebb kivitelig pu-tanyos arak mellett.

Kárpitos és diszitó munkák házon kívül is eszközöltetnek. Butorok esomagolása es szállítása elvállaltatik.

Videki megrendelesek legpontosabban eszközöltetnek.

KÖNYVNYOMDA és KÖNYVKERESKEDÉS.

MŰVEK, FOLYÓIRATOK ES FALRAGASZ K

KÖRLEVELEK, NYUGTÁK ES ÁRJEGYZEKEK

ÜZLETI KÖNYVEK

KITŰNŐ FEHER ES FOGALMI PAPIROK

NAGY VÁLASZTEK IMAKÖNYVEK OLVASÓKBAN

VIDÉKI RENDELMÉNYEK A LEGNAGYOBB PONTOSSÁGGAL ESZKÖZÖLTETNEK

GYÖNÖS ÉS TÁRSA, CSIKSZEREDÁBAN.

RAKTÁRON TARTUNK GYŰVÉDI, LELKESZI ES ISKOLAI NYOMTATVÁNYOKAT.

ÜZLETI LEVELEK

ELJEGYZÉSI ES ESKŰVŐI MEGHÍVÓK

NEVKÁRTYÁK

A LEGSZEBB ES LEGOLCSÓBB LEVELEZŐLAPOK KAPITÁK

NAGY VÁLASZTEK LEVELEZŐRITKÉK IRÓSZEREK, PECSETVÍASZORBAN

A CSIKSZEREDA KIADÓHIVATALA.

HAZAI IPAR FEJLESZTÉS!

Szíves tudomásul!

Van szerencsém nagybecsű megrendelőim és nagyérdemű közönség szíves tudomására hozni, hogy a tavaszi és nyári időnyre szóló legfinomabb minőségű valódi

gyapju és kamgarn

szöveteket beszereztem és ez által atba a kellemes helyzetbe vagyok, hogy nagybecsű megrendelőimet kívánalmuk szerint a legjobbban kiszolgálhatom.

Egy sziateu mindennemű férfi-szabó kellékeket eladásra is raktáron tartok.

Tehát mielőtt becses megrendelőimnek eddigi szíves pártfogásukért köszönetet mondanék, egyuttal kérem, hogy irántam tanúsított pártfogásukat a nagyérdemű közönséggel együtt fentartani szívesek edjenek és becses megrendeléseikkal szerencsétleni méltóztassanak, melyek után vagyok szolozlatukra kész, Csikszeredán, 1903. év márczius hóban

Dóczy János, férfi-szabó,

Rékóczy-utca 358. szám, (Sajálház).

BECSÜLET ES SZORGALOM!

Nyomatott a kiadótulajdonos Gyönös és Társa könyvnyomdájában, Csikszeredában.

PONTOS KISZÖLGAŁASI

JÓ VÁNY!